

РЕЦЕНЗІЯ
НА МОНОГРАФІЮ В.Й. ПАШИНСЬКОГО
«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОНИ УКРАЇНИ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ»¹

Коропатнік І.М., д.ю.н., доцент,
начальник кафедри правового забезпечення
Військового інституту
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

В умовах російської агресії та окупації частини нашої території, яких Україна зазнала вперше із часу здобуття незалежності, проблема забезпечення оборони стала однією з найбільш актуальних і пріоритетних у діяльності держави та всіх інститутів публічного управління.

Водночас прийняті останнім часом нормативно-правові акти у сфері національної безпеки й оборони, спрямовані на кардинальне реформування зазначеної сфери публічного управління, на жаль, остаточно не вирішують питання створення ефективної системи забезпечення оборони держави. За умови проведення операції Об'єднаних сил відсутність дієвої нормативно-правової бази створює певні труднощі в організації взаємодії та виконанні завдань силами оборони. Це підтверджує те, що відповідні законодавчі зміни, проведення оборонної реформи потребують належного, актуального для умов сьогодення теоретико-правового дослідження та методологічного обґрунтування питань адміністративно-правового забезпечення оборони держави.

На тлі недостатньої розробленості наукою адміністративного права вказаної проблематики актуальність монографічного дослідження В.Й. Пашинського «Забезпечення оборони України: адміністративно-правові аспекти» є незаперечною. Зазначена робота є першим у вітчизняній правовій науці комплексним дослідженням проблем адміністративно-правового забезпечення оборони України.

Структурно монографія складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків, у яких здійснено поступове й логічне вирішення конкретної наукової проблеми щодо адміністративно-правового забезпечення оборони держави.

У першому розділі монографії досліджено теоретико-правові основи забезпечення оборони України. На підставі аналізу концептуальних наукових підходів до історії становлення й розвитку системи забезпечення оборони України в правовій науці автором наведено періодизацію системи адміністративно-правового забезпечення оборони нашої держави залежно від розвитку державності та права (5 етапів виникнення, становлення й розвитку), а також визначено характерні ознаки кожного з етапів. Це дало авторові можливість дійти логічного висновку, що проведення ефективної оборонної реформи неможливе без урахування історичного досвіду, аналізу попередніх помилок і прорахунків у різних аспектах, у тому числі в питаннях правового забезпечення оборони.

В.Й. Пашинський обґрунтовує, що наявні теоретичні підходи до сутності правових основ забезпечення оборони держави зумовлені переважно особливостями науково-світоглядних орієнтацій дослідників, їх схильністю до того чи іншого наукового підходу під час визначення місця оборони в системі національної безпеки України. Автором запропоновано класифікацію складників національної безпеки держави з виокремленням військової безпеки та оборони як окремого виду.

Оборона держави розглядається ним як багатогранне комплексне державно-правове явище, яке перебуває в системі складних суспільних відносин, зв'язків і залежностей з іншими суспільними явищами, інститутами та проце-

сами, а також є основним складником системи національної безпеки.

У другому розділі монографії розглядаються методологічні засади адміністративно-правового забезпечення оборони України. На особливу увагу заслуговує авторський підхід у дослідженні поняття, сутності та структури адміністративно-правового забезпечення оборони держави, а також змісту й структури адміністративно-правових відносин у сфері оборони України. Він дав змогу обґрунтувати авторське розуміння поняття, змісту та особливостей адміністративно-правового забезпечення оборони як системної діяльності суб'єктів забезпечення зі створення належних умов для реалізації оборонної функції держави.

Третій розділ монографії присвячений розгляду адміністративно-правового статусу суб'єктів забезпечення оборони України. Автор цілком вдало здійснив загальну правову характеристику суб'єктів адміністративно-правового забезпечення оборони України, дослідив особливості окремих суб'єктів забезпечення, розглянув проблемні питання законодавчого розмежування їхніх функцій, завдань і повноважень у системі оборони держави.

У четвертому розділі монографії охарактеризовано правовий статус, завдання, функції й особливості адміністративно-правового забезпечення діяльності Збройних Сил України та інших складових сил оборони. В.Й. Пашинський ґрунтовно проаналізував національний досвід правового врегулювання адміністративно-правового статусу Збройних Сил України та інших військових формувань, розглянув питання визначення завдань і функцій Збройних Сил України та інших складових сил оборони, зокрема, в умовах проведення операції Об'єднаних сил, а також перспективи розвитку їх адміністративно-правового забезпечення в контексті імплементації стандартів збройних сил держав – членів НАТО.

У монографії запропоновано сучасні підходи до адміністративно-правового забезпечення оборони України з урахуванням зарубіжного досвіду, зокрема досвіду держав – членів НАТО, а також надано пропозиції й рекомендації щодо вдосконалення військово-адміністративного законодавства (наприклад, щодо внесення змін до законів України «Про оборону України», «Про Збройні сили України» та низки інших законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів). На окрему увагу заслуговують сформульовані автором пропозиції щодо розроблення проектів нових законів України: «Про національну оборону України», «Про Уповноваженого Верховної Ради України з питань діяльності сектору безпеки і оборони», які повинні забезпечити імплементацію в національну оборонну сферу стандартів держав – членів НАТО.

Запропоновані в монографії теоретичні висновки, рекомендації та практичні пропозиції підтверджують її наукову й практичну цінність.

На наше переконання, рецензована монографія, як і будь-яке наукове дослідження, не позбавлена певних недоліків. Так, авторові варто було більше уваги приділити питанням адміністративно-правового забезпечення діяльності інших складових сил оборони в контексті предмета наукового дослідження. Наведене побажання має

¹ Пашинський В.Й. Забезпечення оборони України: адміністративно-правові аспекти: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2018. 408 с.

характер рекомендацій та жодним чином не впливає на загальну позитивну оцінку науково обґрунтованих основних положень дослідження й роботи загалом.

Таким чином, монографія В.Й. Пашинського «Забезпечення оборони України: адміністративно-правові аспекти» є самостійною, завершеною науковою працею, що розв'язує наукову проблему, має теоретичне та практичне значення для адміністративно-правового забезпечення оборони України. Наукові результати дослідження

засвідчують суттєвий внесок автора в розвиток науки адміністративного права.

На наше переконання, рецензоване монографічне дослідження є цікавим, змістовним і корисним для науковців, викладачів, аспірантів (ад'юнктів), студентів (курсантів) вищих юридичних і військових навчальних закладів, представників органів військового управління, правоохоронних органів та всіх тих, хто цікавиться проблемами забезпечення оборони України.